

Skurholmen

25 framgångsrika år

En förening blev två. I år fyller PRO Skurholmen 25 år. Det är följden av att den gamla föreningen Örnäset-Skurholmen delades i två självständiga föreningar. Delningen 1982 skedde efter många och långa diskussioner.

Ordförande för Örnäset-Skurholmen var **Helmer Moestam**. Den föreningen hade över 500 medlemmar. Den började bli för stor och ohanterlig tyckte styrelsen och förde ut diskussionen till medlemmarna. Beslut om delning togs vid ett extramöte 1982. Resultatet blev att de medlemmar som geografiskt tillhörde Skurholmen och Malmudden överfördes till den nybildade föreningen. Dit sökte sig också en del andra medlemmar som av skilda skäl ville tillhöra PRO-Skurholmen. Medlemstalet var från början 345 medlemmar. Föreningarna hade en gemensam slutfest samma år och skildes åt i god stämning och med deklARATIONER om samarbete. Det hade man också under de första åren. Det bildades sålunda en gemensam programkommitté som organiserade gemensamma möten, träffar, resor och andra aktiviteter. Bl.a drev man gemensamt en vävstuga. I ett gemensamt uttalande hette det: "Båda föreningarna skall arbeta tillsammans för gemensamma mål efter bästa förmåga". Det organiserade samarbetet forsvann tyvärr med tiden. Sedan föreningen delats i två vidtog också delning av de materiella tillgångarna som inte var så mycket. Lite lotterivinster m m. Men därutöver kom det kontanta som inte var så lite. Pengarna i kassan delades efter medlemstal. För PRO-Skurholmen blev det 32.331 kronor och Örnäsets del blev 25.566. Det var ju ingen dålig start och genom ett klokt förvaltande har tillgångarna växt så att föreningen i nuläget har en mycket god ekonomi. En av dem som bidragit till detta bör nämnas.

Gunborg Wennström som i nära tio år sålt bingolotter och andra lotter och på det sättet dragit in många sköna tusenlappar till föreningen

Helmer Moestam

Fyra ordförande

Helmer Moestam blev PRO-Skurholmens förste ordförande. Han hade en lång facklig och annan föreningsverksamhet bakom sig. Han var stridbar och jämnt rebellisk mot samhällets orättvisor. Ordförandeklubban skötte han med bravur: Ofta såg han till att både han och föreningen syntes i mediala sammanhang. Han innehade posten i 10 år. Han efterträddes av **Sven Johnsson** som ursprungligen var typograf på Norrskensflamman. Dit kom han efter attentatet när tidningen skulle byggas upp igen. När han kom till Luleå en januaridag var det 40 grader kallt. Han hade inte så stor

ordförandevana, men det han saknade komparerade han med gott humör och genom att fråga sin företrädare. Han utnyttjade ofta gamla kontakter i pressen för att få in uttalanden och referat. Han var ordförande under åren 1992 - 1996. Efter honom kom **Yngve Tjärnström**. Också han lokförare fast anknuten till NJA/SSAB. Yngve var en energisk ordförande, som ofta cyklade ut med informationsblad till PRO Skurholmens medlemmar.

Yngve Tjärnström

Han har under många år också skött om Malmgården. Dessutom är han i medlemsråd i Konsum, en position som föreningen haft en hel del nytta av. Alla tre nämnda har på olika sätt bidragit till att göra vår förening till en av Luleås bästa och aktivaste. Detsamma kan sägas om Yngves efterträdare och PRO-Skurholmens första kvinnliga ordförande.

Judit Torikka. Vald vid årsmötet februari 2002. Hon har skött sin uppgift med stor energi och väl levt upp till parollen "Kvinnor kan". Vem som kommer efter henne är än så länge ett oskrivet blad.

Judit Torikka

Lokalfrågor

Efter delningen fick vi lokalbekymmer. Örnäset-Skurholmen hade haft en lokal på Krongårdsringen, men nu ville skurholmarna ha något eget. Efter att ha utnyttjat diverse skollokaler för sina träffar och möten fick man så småningom tillgång till Träffpunkten och när det tog slut fick vi förfoganderätt över Malmgården på samma adress. Ursprungligen ville PRO-Skurholmen ha den som sin egen lokal, men kommunen ansåg att också andra måste få tillgång till den.

Kompromissen blev i stället att PRO-Skurholmen fick ansvaret för lokalen och dess skötsel mot halverad hyra.

Så blev det och därför har Malmgården under lång tid varit föreningens fasta punkt. Tillsammans med Örnäsets PRO drev man också en vävstuga. Den kostade föreningen pengar. Vid höstmötet 17 sept 1997 framhöll kassören **Sten Häggmark** att den på fem år hade kostat oss 37.500 kr. 9 september 1998 meddelades att kontraktet på vävstugan var uppsagt. Åtgärden godkändes enhälligt.

Dansuppvisning i Sunderbyn

Körsång under ledning av Kerstin Moestam

Problemlösningar

Någon gång under 2003 uppmärksammades föreningens styrelse på att det såldes lotter vid Konsum med skylten PRO-Skurholmen. Styrelsen letade, men fann att någon sådan verksamhet inte kunde spåras i form av protokollförda beslut. Inget lotteritillstånd hade föreningen heller begärt.

Vid undersökning visade det sig vara en Bridgeklubb där endast ett par PRO:are var medlemmar av bridgeklubbens 40. De hade på detta sätt utnyttjat vår förmån till halverad hyra och vårt namn till lotteriförsäljning. De hade en egen ekonomi som aldrig redovisades till föreningen.

PRO-Skurholmen frågade distriktsledningen hur frågan skulle hanteras. Beskedet var att

något sådan går inte för sig. Att utnyttja PRO:s namn för särskild verksamhet utan föreningens kontroll är förbjudet.

Styrelsen inbjöd bridgeklubbens medlemmar att bli medlemmar i föreningen eftersom de allra flesta var pensionärer. De avböjde att låta sig integreras i den normala föreningsverksamheten och därvid blev det.

Majvor Westman kastar ut kulan mot "lillen" Boule-spel är en aktivitet som tillkommit på senare tid. Ett socialt och trevligt sätt att träffas under gemytliga förhållanden. Boule spelas med tre järnkulor och det gäller att kasta sitt klot närmast "lillen", en liten färgad kula som kastas ut på banan. Boule-bana finns på Kronan sommartid och vintertid på Bergnäset. Många bostadsområden har egen liten bana. Ett avspänt och trevligt sätt att ungås, för oss pensionärer, säger Boule-entusiasten Ulla Persson.

Växande förening

PRO Skurholmen har undan för undan vuxit under de 25 år som gått. Då ska man också beakta den "naturliga avgång" som PRO alltid har att räkna med.

Under de första verksamhetsåren räknade man till 343 medlemmar. Andra året fick man 63 nya medlemmar, men det har varje år sedan dess varit en kontinuerlig medlemstillströmning.

Bland toppåren när det gällde nya medlemmar måste räknas 1983 då ordföranden vid medlemsmöte noterade 60 nya medlemmar. Sedan har det blivit mellan 30 och 40 varje år.

Det aktuella medlemstalet ligger nu på nära 500 medlemmar. Medlemsavgiften var 1982 40 kronor. Nu är den totala medlemsavgiften 195 kr. Det kan väl betraktas som en illustration till den pågående penningvärdeförsämringen.

I sammanhanget kan noteras att PRO Skurholmen kraftfullt har kampanjerat för att en större del av det kommunala föreningsstödet ska tillfalla PRO-föreningarna. Allt för mycket stannar hos Samorganisationen har vi sagt i många sammanhang.

Som kamporganisation

I PRO:s stadgar står det att organisationen ska vara "Partipolitiskt oberoende". Det betyder helt enkelt att PRO som organisation inte ska låta sig styras av något annat än kampen för pensionärernas intressen.

Det har också präglat PRO-Skurholmens verksamhet på många sätt. Av plock ur protokollen att det har skrivits många protestbrev till kommun, landsting, riksdag och regering när man har upplevt att pensionärernas villkor har hotats.

1985 fick man rubriker i tidningarna sedan man protesterat att hemservicen för de sjuka

församrats samtidigt som taxorna fördubblats. **Helmer Moestam** som var vald till kongressombud fick i uppdrag att aktualisera frågan vid PRO-kongressen vilket han också gjorde. Inför valet 1998 kontaktades samtliga partier med uppmaningen att se till att pensionärer placeras på valbara platser. Det har man sedan gjort inför varje val. PRO Skurholmen har också uppvaktat LLT med krav om generellt sänkta biljettpriser eller i varje fall särskilda pensionärsrabatter, vilket nu genomförs.

vid ett möte i september -95 tog man upp frågan om inlåsning av folk under vissa tider i ålderdomshem och särskilt boende. Så får det inte gå till hävdade föreningsmötet. Mer personal och bättre övervakning är det enda raka.

Den 2/4 1986 fick PRO-Skurholmen ett brev från Skurholmens socialdemokratiska kvinnoklubb. Brevet vållade debatt. Det föreslogs att pensionärerna skulle ställa upp med barnpassning. Många ensamma föräldrar har behov av barnpassning, framhölls det. Att få pensionärer som barnpassare skulle ge föräldrar en chans att på kvällstid gå på bio, motionera eller göra något annat roligt. PRO-Skurholmen reagerade starkt. Detta kan inte vara vår uppgift. Vi har själva under vår tid i arbetslivet fått ordna andra lösningar.

1990 uppvaktades kommunen mot indragning av snöröjningen vid villautfarer. Det bör vara kommunens sak att ta bort den inplogade snökarmen. I varje fall för alla pensionärer som bor i villa.

Och i år (27/4) tillskrevs regeringen i ett argt brev. Där krävdes att man nu, med hänsyn taget till statens goda ekonomi, skulle besluta om en rejäl höjning av pensionerna.

Skurholmens PRO har också haft representation i det kommunala pensionärsrådet, KPR. Där har suttit **Helmer Moestam, Elov Larsson, Gösta Korpi** och nu har vi **Kerstin Eliasson**. Hon rapporterar kontinuerligt och tar upp våra frågor.

Ökad kunskap / social samvaro

Från vänster: Ulla Persson, tomtemor, Gunborg Hagström, Eva Karlsson, Tord Wikman, Lucia, Göta Wibom, Irma Pettersson, Tomtefar Erik Nilsson.

PRO-Skurholmen har under sin 25-åriga tillvaro satsat mycket på båda begreppen som egentligen hör i ihop.

Studieverksamheten har varje år varit omfattande. Många studiecirklar över ett brett fält.

Redan 1983, då föreningen bara var ett år, rapporterade ordförande Moestam att man var igång med ett 20-tal studiecirklar.

Så har det rullat på hela tiden. Man har haft kurser om rättigheter inom äldreomsorgen, i hälsofrågor, litteraturscirklar, textilier, träslöjd, datakurser och mobilhantering, trafiksäkerhet, studier i PRO:s handlingsprogram. Och Chi gong som en

del av friskvården. Därtill bör läggas att man under årens lopp sänt många medlemmar till Gysinge folkhögskola för att berika sitt vetande. Många har också deltagit i kurser anordnade av Norrbottens PRO-distrikt.

Det har under årens lopp anordnats många resor, både korta och långa. Föreningen har varje år anordnat fester. Julfest, vårfest och höstfest. Trivselträffar med varierande innehåll. Kaffe med dopp obligatoriskt, därutöver sång och musik. Därtill kommer surströmmingsfester, palt och soppluncher och seniordans.

Varje år har också många medlemmar deltagit i PRO-distriktets kulturarrangemang i Sunderbyn. Under de senaste sju åren har föreningen

arrangerat sk "Berättarkaféer" som blivit mycket uppskattade och besökts av många medlemmar.

Mycket tack vare Alf Lövenborgs förmåga att skaffa fram intressanta föreläsare, bestående av kommunalråd, skådespelare, teaterchef, kyrkoherde, författare, läkare, för att bara nämna några.

I större delen av dessa arrangemang har föreningens trivselkommitté spelat en viktig roll för att arrangemangen ska bli bra och trivsamma. Allt detta har genomförts för att ge våra medlemmar kunskap, underhållning och stärkt gemenskap. På bilden Alf Lövenborg med föreläsaren Sixten Berg, Boden. Som föreläste om Nobelpristagaren Eyvind Johnsson.

Ett par medlemmar

Ruth Ask tillhör dem som varit med länge i PRO-Skurhomen. Hon tycker att alla pensionärer ska vara med i PRO.

-Det har skänkt både mig och min man mycket glädje och nytta under årens lopp. Det har varit studier, fester, dans och resor. Det var väl jag som väckte förslaget om de här berättarkaféerna och hoppas jag att vår förening kan

fortsätta med.

PRO har varit bra därför att man har fått många nya bekanskap under årens lopp. Och tänk vad bra för ensamma. Bara att få någon att prata med och det får man ju vid PRO:s kaffebord. Har jag bidragit med något för att utveckla föreningen så känner jag mig glad. Jag vill hälsa till dem som nu håller i spakarna. Det är ett viktigt arbete som utförs.

Siv Nordmark, en av våra många nya medlemmar. -Jag kommer nu från Tornedalen till Luleå för två år sedan. Tidigare var jag också med i PRO.

Därför var det naturligt att jag också tog kontakt med PRO i Luleå. Först blev det Örnäset, men jag bor ju på Skurholmen och då blev PRO-Skurholmen ett naturligt val. Jag ser PRO som en trygghetsfaktor för oss äldre. Där kan vi vara och umgås med varandra. Vi vet ju också att organisationen bevakar våra

intressen på alla sätt som är möjligt. Det är ju A och O. Att jag gick med i PRO-Skurholmen är jag jätteglad över. Jag hörde att ni hade så mycket aktiviteter och trevliga arrangemang. Det har jag ju sett nu. PRO-Skurholmen är den tredje PRO-förening jag blivit medlem i. Och jag vill säga att ett så bra och trevligt bemötande har jag aldrig fått någon annanstans. Helt fantastiskt tycker jag.

Elsy Cederlund

Jag gick ju med ganska fort efter min pensionering. För visst kändes det tomt sedan man slutat jobbet. Man saknade ju gemenskapen med arbetskamrater och arbetet som sådant. Jag har ju jobbat inom vården. Men så fick jag papper från PRO-Skurholmen och en inbjudan att bli medlem. Jag tog tillvara den möjligheten för jag tänkte ju att man måste fylla upp livet med något annat, när man nu inte har jobbet. Och det har jag inte ångrat. Bl.a gick jag med i PRO:s datakurs så nu kan jag kommunicera med hela världen. Så jag fick nytta av PRO med detsamma. Klart att jag ska vara med i fortsättningen.

Det som här nedtecknats gör inte anspråk på att vara någon heltäckande skildring av föreningens 25-åriga historia. Det är mera glimtar ur en ständigt levande och pulserande föreningsverksamhet. Den visar också hur mycket medlemskapet i PRO har att ge alla pensionärer. Nu ångar föreningen vidare med stöd av 25 års erfarenheter och med nya idéer och impulser för den fortsatta verksamheten.